

VERWACHTINGEN BIJ KERNGERICHT WERKEN

Verslag beeldvormende raadsbijeenkomst voor raad, inwoners en ambtenaren op 1 oktober 2019

Inleiding

Op 1 oktober 2019 vond een beeldvormende raadsbijeenkomst plaats voor raadsleden, inwoners en ambtenaren van de gemeente West Betuwe. Zo'n honderd personen namen deel aan deze bijeenkomst, waarvan ongeveer de helft bestond uit inwoners. In dit verslag zijn de teksten uit de presentaties van deze avond verwerkt.

De bijeenkomst had meerdere doelstellingen, namelijk het verkrijgen van:

- ✓ duidelijkheid over wederzijdse rollen en verwachtingen;
- ✓ helderheid over de (eerste) vervolgstappen bij kerngericht werken;
- ✓ input voor de evaluatie van kerngericht werken (eind 2019);
- ✓ bouwstenen voor de inrichting van het proces richting kernagenda's.

Kerngericht werken

Kerngericht werken betekent:

- ruimte bieden voor persoonlijk contact;
- maatwerk bieden voor de kernen;
- lokale initiatieven van inwoners ondersteunen.

Inwoners willen steeds meer zelf bepalen wat er in hun leefomgeving gebeurt. Bij kerngericht werken vormt de vraag van de samenleving daarom het uitgangspunt. Samen zorgen we voor een positief effect op de leefbaarheid en cohesie van de kernen; we creëren daarmee een *samenleef-omgeving*.

De gemeente West Betuwe wil zichtbaar en dichtbij zijn voor alle inwoners van onze 26 kernen. Kerngericht werken helpt de ambtelijke organisatie in het integraal werken, het leveren van maatwerk en het benutten van kansen in de samenleving. Met kerngericht werken willen we een gemeente creëren die:

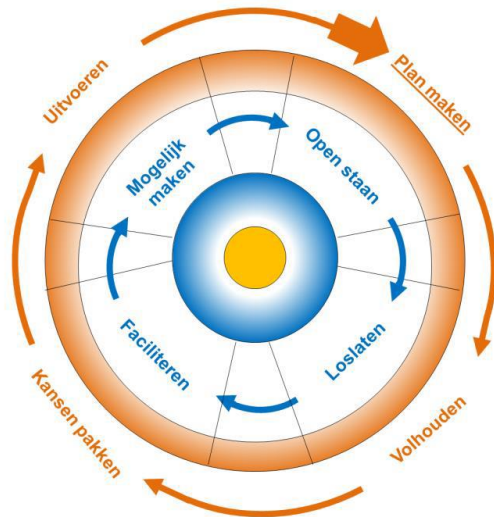
- ✓ dicht bij haar inwoners staat (dienstverlening dichtbij en op maat);
- ✓ de leefbaarheid vergroot;
- ✓ de samenleving uitdaagt in het uitvoeren van (beheer)taken;
- ✓ integraal beleid en beleid op maat versterkt.

Vanuit het Bidbook en de notitie Gebiedsgericht werken (2018) weten we **WAAROM** we kerngericht willen werken en **WAT** we daarvoor willen doen (o.a. het opstellen van kernagenda's). Begin 2019 zijn in dat kader de gebiedsmakelaars van start gegaan. Samen hebben zij al honderden vragen vanuit de kernen beantwoord en oplossingen geboden voor tal van knelpunten. Nu de startperiode van de nieuwe gemeente achter ons ligt, starten we met de verdere ontwikkeling van het kerngericht werken door samen de **HOE**-vraag in te vullen. **Want: kerngericht werken doe je samen!**

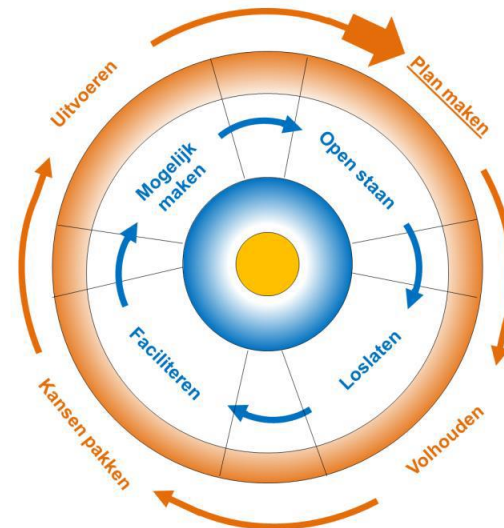
Wie neemt het initiatief?

Als we aan de slag gaan met kerngericht werken kan dat op twee manieren: op basis van een initiatief vanuit de samenleving en op basis van een initiatief vanuit de gemeente West Betuwe.

Initiatief vanuit de samenleving (overheidsparticipatie)

Een groep inwoners maakt een plan en bereikt hiermee een resultaat. De gemeente staat open voor nieuwe initiatieven, faciliteert die en maakt ze mogelijk.

Initiatief vanuit de gemeente (burgerparticipatie)

Inwoners signaleren een behoefte en doen mee met de uitwerking en de uitvoering van een plan. De gemeente formuleert de vraag en bespreekt die met een open houding met de samenleving. Dit leidt tot de uitvoering van het plan.

Legenda:

Houding van de gemeente   Houding van de samenleving

Verwachtingen

Tijdens de beeldvormende avond op 1 oktober hebben we in beeld gebracht hoe raadsleden, inwoners en ambtenaren hun eigen rol zien in het kerngericht werken en welke verwachtingen ze hebben van anderen.

Wat hebben inwoners te bieden?

Initiatief nemen
Verbinder
Communiceren
Netwerken
Draagvlak creëren

Wat hebben raadsleden te bieden?

Doorverwijzen
Meedenken
Communiceren
Zelfwerkzaamheid stimuleren
Kaders stellen
Verwachtingen verhelderen

Wat hebben ambtenaren te bieden?

Meedenken
Luisteren
Verbinden
Faciliteren
Waarderen

Wat verwachten raadsleden en ambtenaren van inwoners?

Initiatief nemen
Verantwoordelijkheid nemen
Draagvlak creëren
Zelfwerkzaamheid stimuleren
Communiceren

Wat verwachten inwoners en ambtenaren van raadsleden?

Luisteren
Contact met inwoners
Transparant zijn
Kaders stellen
Geld beschikbaar stellen
Loslaten / ruimte bieden

Wat verwachten inwoners en raadsleden van ambtenaren?

Meedenken
Duidelijk communiceren
Naar inwoners toe
Adviseren
Kaders stellen

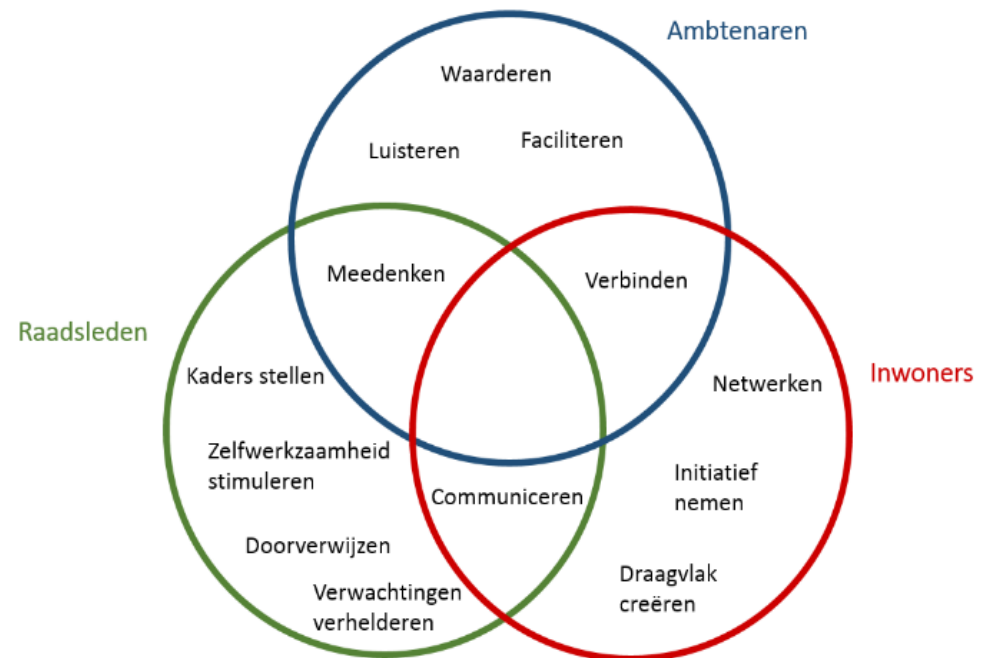
Overeenkomsten en verschillen

In de figuur zien we de overeenkomsten en verschillen tussen de drie groepen, die we tijdens de avond hebben opgehaald. Geen van de begrippen is door alle drie de groepen genoemd. Gedeelde begrippen zijn meedenken, verbinden en communiceren.

Conclusies

Inwoners: Er bestaat een gedeeld beeld over het nemen van initiatieven, het communiceren met de achterban en het creëren van draagvlak. Raadsleden en ambtenaren verwachten dat inwoners (meer) verantwoordelijkheid nemen en zelf aan de slag gaan.

Raadsleden zien voor zichzelf een actievere rol op het punt van meedenken, communiceren en verwachtingen verhelderen. Inwoners en ambtenaren verwachten dat raadsleden vooral luisteren, ruimte bieden/loslaten en geld beschikbaar stellen. Bij **ambtenaren** zien we in grote lijnen een gedeeld beeld: goed luisteren en ophalen van de vraag. Inwoners en raadsleden verwachten dat ambtenaren ook adviseren en kaders stellen. Dit laatste hoort echter meer bij de rol van het bestuur (college en raad).

Deze conclusies betekenen, dat we moeten waken voor een overspannen verwachting van de vrijwilligers in onze gemeente. Het nemen van meer initiatief en het dragen van meer verantwoordelijkheid moet aansluiten bij de mogelijkheden van de inwoners en bij het tempo en vorm die passen bij de kern. Daarnaast is het goed dat inwoners, raadsleden en ambtenaren zich bewust zijn van hun positie en rol. We moeten voorkomen dat we op elkaars stoel gaan zitten. Een zelfde vraag van inwoners uit een kern kan bijvoorbeeld voor een raadslid 'doorverwijzen' betekenen en voor een ambtenaar 'faciliteren'. We nemen deze conclusies mee in de evaluatie(s) van het kerngericht werken om na te gaan of de verschillende groepen (raadsleden, inwoners, ambtenaren) aansluiten bij de wederzijdse verwachtingen.

Vervolg

Kerngericht werken is geen project, maar een proces van jaren. De beeldvormende avond op 1 oktober was slechts het begin van dat proces. In het laatste kwartaal van dit jaar gaan inwoners en ambtenaren in één van de kernen (Heukelum) een kernagenda formuleren. Hiermee doen we ervaring op, waarna we begin 2020 starten met de volgende kernen. Eind 2020 heeft de helft van de kernen een agenda en eind 2021 hebben alle kernen een agenda.

Jaarlijks vindt er een evaluatie van het kerngericht werken plaats, waarin we terugblikken op de geboekte resultaten en op de minder succesvolle zaken. Daar leren we van en zo kunnen we onze aanpak bijstellen. De evaluaties komen tot stand in samenspraak met inwoners en ambtenaren. Een eerste evaluatie vindt in november en december 2019 plaats. Nadat het college het evaluatieverslag heeft vastgesteld, wordt dit aangeboden aan de raad, aan de ambtenaren en aan de kaderleden in de 26 kernen. Op deze manier ontstaat een periodieke cyclus van plannen (agenda), uitvoeren, evalueren en aanpassen. Dit past bij een nieuwe manier van werken en een lerende organisatie.

Bijlage 1: Bericht uit Nieuwsblad Geldermalsen over deze avond

Bijlage 2: Gebiedsmakelaars en -wethouders

Nieuwsblad Geldermalsen over deze avond:

'We willen maatwerk in de kernen'

01-10-2019, 23:59

GELDERMALSEN West Betuwe begint met het opstellen van een agenda voor elke kern. Daarvoor moeten inwoners, raadsleden en ambtenaren goed gaan samenwerken. En dat zal niet altijd van een leien dakje gaan.

door Wim Timmermans

Een volle bak in de gemeenteraad, dinsdagavond 1 oktober. Zo'n honderd inwoners, raadsleden en ambtenaren waren afgekomen op de aftrap van het kerngericht werken door wethouder Rutger van Stappershoef (DB). De gemeente wil de kracht die in de samenleving zit veel meer gaan benutten. Daarom krijgen de kernen meer ruimte en vertrouwen. Dan kunnen inwoners, ondernemers en verenigingen makkelijker hun verantwoordelijkheid nemen voor de kwaliteit van hun leefomgeving.

LAAGHANGEND FRUIT Vanuit het bidbook loopt er inmiddels een groot aantal activiteiten in de dorpen. Er worden woningen gebouwd, straten heringericht en er zijn leefbaarheidsinitiatieven. Het laaghangend fruit wordt volop geplukt. Zo wordt veel ervaring opgedaan in de samenwerking tussen gemeente en inwoners. Nu wil het college met kerngericht werken veel verder gaan. Doel van de avond was om elkaar aan de hand van der ervaringen met de leefbaarheidsinitiatieven beter te leren begrijpen. Zodat de stap kan worden gezet van geslaagde leefbaarheidsprojecten naar kerngericht werken. Daarin stellen inwoners, bedrijven en organisaties uit een kern samen met de gemeente een agenda voor de toekomst op.

CLICHÉS Inwoners, raadsleden en ambtenaren denken allemaal anders en dat kan leiden tot misverstanden en mislukkingen. Op een speelse manier werd dat gedurende de avond duidelijk. Al snel werden de clichés in de samenwerking bij leefbaarheidsinitiatieven duidelijk. Ambtenaren praten in termen van „duidelijke kaders; vrij besteedbaar budget; en regelgeving“. Inwoners hebben het over „meedenken; een frisse blik; en hun eigen expertise“. En raadsleden hebben het over „overstijgend denken; financiële kaders; verbinden; en loslaten“. Als die zo bij elkaar gaan zitten om samen plannen te maken, ontstaat snel onduidelijkheid.

CONCRETE LESSEN Gebiedsmanager Hans Suurmond benoemde een aantal concrete lessen: „We willen maatwerk in de kernen. Maar dan moeten we af van het idee dat iets wat we in de ene kern doen, ook in alle andere kernen moet worden gedaan. En: als iemand plotseling met een geweldig idee komt voor een urgent probleem, moet de gemeente niet aankomen met het antwoord dat het niet in de begroting past. Dan ben je echt binnen de kortste keren alle energie kwijt.“ Alle kernen zijn verschillend, dus maatwerk betekent dat er overal andere prioriteiten kunnen zijn.

DORPSBURGEMEESTER De contacten tussen gemeente en de kernen zijn erg belangrijk. Vaak ontstaan de eerste contacten met vooruitgeschoven posten, soms dorpsburgemeesters. De gemeentelijke gebiedsmakelaars proberen met zoveel mogelijk inwoners, bedrijven en organisaties in een kern contact te leggen. Maar ook zij kunnen niet altijd weten en inschatten of ze de juiste mensen te pakken hebben. Er is geen blauwdruk voor samenwerking. In Est zal het anders gaan dan in Geldermalsen. Suurmond eindigde met een oproep aan iedereen om met de gebiedsmakelaars in contact te treden.

AMBITIEUS Het college heeft grote ambities. Het is de bedoeling dat eind 2020 de helft van de kernen een eigen agenda heeft; eind 2021 moeten ze allemaal een agenda hebben.

Gebiedsmakelaars en – wethouders

